

passionis, neque in aliis locis, in quibus sit mentio matris, & fratrum Domini; quod aperte indicat; Joseph temporibus illis fuisse mortuum; aliter si vixisset, fuisset cum Virgine nominatus, sicut, quando vivebat nominabatur. Cæterum Joseph ante trigésimum Christi annum fuisse mortuum, docet Epiphanius hæres. 78. quem sequuntur Vincentius serm. de S. Joseph, Petrus Comestor cap. 38. suæ histor., alique plurimi.

Ad V. Non adhibet Scriptura vocem, quando Joseph vocat filium Mariæ, quam usurpat, quando vocat Christum filium Joseph. De hoc enim dicit: *putabatur filius Joseph, sed non dicit de Joseph, quod putabatur Sponsus, vir, conjux, maritus Mariæ, sed absolute eum Mariæ virum, & Mariam Josephi uxorem appellat. Adimus ex Serry: „ Matrimonium, ratione cõjus vir, & uxor evadunt aliqui, res erat apud Judæos publica solemnitas: adeoque fieri omnino non poterat, ut quis in sua saltem Patria alterius vir communiter diceretur, qui talis re ipsa non esset: copula vero conjugalis, ratione, cujus alter alterius pater evadit, occulta, secretaque res est, quæ in vulgi oculos non incurrit: atque adeo de facili accidit, ut quis alterius putetur filius, tamen re ipsa non sit. Potuit ergo Christus Josephi filius etiam in Patria credi, qui tamen re ipsa non erat; minime tamen Mariæ vir credi potuisset Josephus, & vicissim Josephi conjux æstimari Maria, si tales matrimonii celebratione non essent. Certe ut Christum Josephi filium crederent Judæi, externa rei specie ducebantur; quod nempe Mariæ uxoris ipsius filius esset; nulla tamen externa rei specie capi poterant, ut Josephum Mariæ virum crederent, nisi talis re ipsa fuisset. Quænam enim hæc, rogo vos? Forte quia cohabitabant? At nec id quidem fingi potest; cum nec honestas passa esset, ut cohabitarent, si matrimonio juncti non fuissent. Julianus idem suffugium quærenti, & Evangelistam ex vulgi opinione loquutum effutienti, dum Mariam Josephi uxorem, & conjugem dixit, arguta observatione occurrit S. Augustinus lib. 5. contra Julianum cap. 12. *Hoc putemus Evangelistam facere potuisse, cum vel suam, vel cujuslibet alterius hominis verba narraret, ut secundum opinionem populi loqueretur. Nunquid, & Angelus loquens unus ad unum contra conscientiam suam, & ipsius, cui loquebatur, secundum opinionem patris,**

quam secundum veritatem fuerat, cui & dixit, noli timere, accipere Mariam conjugem tuam.

Ad VI. Titulus & nomen non destrunt veritatem rei, immo magis confirmant: quum potius dicatur, vel injuste aliquem retinere aliquid, vel falso sibi adscribere si sine titulo possideat, & sine nomine adscribat. Admisso igitur, quod aliqui Patres dixerint, B. Joseph fuisse datum, vel sociatum, vel unitum cum B. Virgine Deipara Desponsationis nomine, non per hoc fit, quod verus ejus non fuerit Sponsus. Quod præcipue patet ex verbis ipsiusmet Gregorii Nysseni, quæ supra cum Baronio recitavimus, in quibus vere dicitur, *quod divinitus incidit consilium, ut darent eam cuidam viro nomine desponsationis; sed in subsequenti dicitur etiam: Inveniens est igitur Joseph talis, qualem ratio consilii requirebat, ex eadem cum Virgine familia, & Tribu: Isque de consilio sacerdotum sibi puellam despondet; conjunctio autem non ultra sponsalia progrediebatur. En igitur, quod idem Joseph, cui data est Maria nomine desponsationis, sibi eandem de Sacerdotum consilio, desponsavit.*

Ad VII. Verbum traducere melius explicatur per diffamare in publicum, quam per traductionem in domum, ut ait Angelicus; qui subdit, quod quavis B. Virgo esset a B. Joseph domi habitata propter primam desponsationis fidem, nondum tamen intervenerat sollemnis celebratio nuptiarum. Quod probat ex Chrysostomo homil. 4. in Matth. super illud. *Antequam conveniret &c.* addens: *Unde sicut Chrysostomus dicit, Non dicit Evangelista, antequam duceretur in domum Sponsi, etenim intus jam erat. Consuetudo enim fuit veteribus, ut Sponse in Sponsorum domibus haberentur. Et ideo etiam Angelus dicit Joseph: Ne timeas accipere Mariam conjugem tuam, id est, non timeas nuptias ejus sollemniter celebrare. Licet alii dicant, quod nondum erat in domum inducitur, sed solum desponsata. Primum tamen magis consonat Evangelio.*

Ad VIII. Aliqui dicunt, quod matrimonium nondum erat contractum, quando Joseph volebat dimittere Mariam, sed tantum erant contracta sponsalia de futuro, & tunc volunt licitum fuisse Joseph eam dimittere. At admisso quoque quod post matrimonium contractum voluisset eam dimittere; hoc tamen intelligebatur, si vera fuisset suspicio, a qua angebatur Joseph